

SOCIAAL VEILIGHEIDSPLAN

KBS het Galjoen | Kruizemunthof 4 | 7641 EX Wierden |
0546-573684 | directie.hetgaljoen@skot.nl

Sociaal veiligheidsplan KBS het Galjoen

Inhoud

Voorwoord	2
Inleiding	3
1. Missie	3
2. Inzicht	4
2.1 Kwaliteitsenquête Vensters PO	4
2.2 Leerling in Beeld en Focus PO	4
2.3 Incidentenregistratie	4
3. Preventie	5
3.1 Algemeen	5
3.2 Leefstijl	5
3.3 Verbinding	5
3.4 Pleinwacht en pauze	5
3.5 Continurooster	6
3.6 Pedagogisch klimaat	6
3.7 In je Sas-training in groep 6	6
3.8 Nascholing leerkrachten	6
3.9 Intern begeleiders	7
3.10 Pestcoördinator	7
3.11 Vertrouwenspersoon	7
3.12 Aandachtsfunctionaris Huiselijk geweld en Kindermishandeling	7
3.13 Schoolmaatschappelijk werk	7
3.14 Verklaring omtrent gedrag	7
4. Curatie	8
4.1 Incidentenregistratie	8
4.2 Na een incident	8
4.3 Klachtenregeling	8
4.4 Meldcode	8
5 Communicatie	9
5.1 Kindgesprekken	9
5.2 Ouders	9
5.3 Externen	9
5.4 Nieuwsbrief	9

5.5 Teamnieuws	9
5.6 Teamoverleg.....	9
5.7 Omgangscode.....	9
6. Planning.....	11
6.1 Trainingen.....	11
6.2 Effectief incidenten registreren	11
Bijlage 1 Plan groepsvorming	12

Voorwoord

Per 1 augustus 2015 is de wet omtrent de sociale veiligheid op scholen in werking getreden. Deze wet verplicht scholen om een sociaal veilige schoolomgeving te realiseren.

De wet stelt 3 punten centraal:

- Expliciete verantwoordelijkheid voor het voeren van sociaal veiligheidsbeleid,
- Verplichte monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen,
- Beleggen van de volgende taken bij een persoon: een vast aanspreekpunt voor leerlingen en ouders en coördinatie van het anti-pestbeleid.

In dit beleidsplan wordt beschreven hoe het Galjoen de sociale veiligheid op school bij zowel leerlingen, personeel, ouders en betrokkenen meet, realiseert en waarborgt. Het richt zich op alle aspecten die te maken hebben met de sociale veiligheid van de school of in de directe omgeving daarvan.

Het plan is opgebouwd aan de hand van 4 deelonderwerpen: inzicht, preventie, curatie en communicatie.

M. Sluiter
Februari 2024

Inleiding

Een goed pedagogisch klimaat draagt bij aan een prettig en veilig gevoel. Het Galjoen streeft ernaar om voor alle betrokkenen een fijne leer-werkomgeving te zijn en houdt daarbij rekening met de kernwaarden omschreven in de missie en visie van de school.

Door de wet Passend Onderwijs, de veranderende maatschappij en de toenemende complexiteit hiervan, verandert de populatie van de school. Dit vraagt om aanpassingen op o.a. het gebied van sociale veiligheid. Het Galjoen werkt structureel aan de sociale veiligheid voor al haar leerlingen.

1. Missie

KBS het Galjoen is een open en toegankelijke katholieke basisschool in Wierden en verzorgt onderwijs aan kinderen van 4 tot en met 12 jaar. Ieder kind is welkom op het Galjoen, met als basis respect voor elkaars identiteit.

Wij verzorgen kwalitatief goed onderwijs. Dat is eigentijds, gedegen, toekomstgericht en helpt kinderen verder op hun weg in de maatschappij. We streven naar een gestructureerde rijke leeromgeving die is afgestemd op de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen. We hebben aandacht voor verschillen en spelen daar adequaat op in. Aan onze pedagogische en didactische kwaliteiten stellen we hoge eisen. Wij hechten veel waarde aan het aanleren en ontwikkelen van kennis, zelfvertrouwen, weerbaarheid, zelfstandigheid, flexibiliteit, samenwerken en respect hebben voor anderen.

Het Galjoen maakt deel uit van de Stichting Katholiek Onderwijs Twenterand (SKOT) die ons faciliteert in het bereiken van onze doelen. We werken samen met de andere SKOT-scholen, het Samenwerkingsverband NW-Twente, peuterspeelzaal “de Schatkist” en externe specialisten. We onderhouden goede contacten met de basisscholen van Wierden, de scholen voor voortgezet onderwijs, de Onderwijsinspectie en overige betrokken partijen. Bij het Galjoen streven we naar een actieve samenwerking met de ouders op basis van vertrouwen en wederzijds respect.

Het team van het Galjoen met verschillende specialisten kan goed samenwerken en is enthousiast, oplossingsgericht en ambitieus. We zijn een lerende organisatie en willen alle leerlingen de juiste bagage meegeven om vol vertrouwen hun verdere leven te vervolgen ná onze school. Daarvoor bieden we een veilige omgeving waar leerlingen en leerkrachten zichzelf kunnen zijn en zich thuis voelen. Een sfeervolle school waar plezier maken belangrijk is en kinderen later met een warm gevoel op terug kunnen kijken. We geven elke dag het beste van onszelf en maken waar wat we zeggen: “Het Galjoen, je vaart er wel bij!”

Middels onze kernwaarden geven wij inhoud en vorm aan onze missie. Deze kernwaarden zijn vastgesteld en vertaald naar waarden die door de hele school gehanteerd worden.

Respect

Verantwoordelijkheid

Samen

Groeien

Vertrouwen

2. Inzicht

Meten is weten. Sociale veiligheid binnen een school kan gemeten worden met daarvoor bedoelde instrumenten. Het Galjoen maakt gebruik van verschillende instrumenten om het sociaal welbevinden te meten, zodat de school zich blijvend kan verbeteren.

2.1 Kwaliteitsenquête Vensters PO

Om helder te krijgen hoe betrokkenen de school ervaren, meet het Galjoen regelmatig het sociaal veilige klimaat, dit gebeurt m.b.v. de kwaliteitsenquête van Vensters PO. De vragenlijst wordt eens per 2 jaar door leerlingen en leerkrachten en eens per 4 jaar door ouders ingevuld. Een dergelijke enquête geeft de school inzicht in hoe leerlingen, personeel en ouders de school ervaren op het gebied van o.a. sociale veiligheid. Resultaten worden bestudeerd en besproken in verschillende werkgroepen zoals het management, team en de Medezeggenschapsraad (MR). Waar nodig worden interventies toegepast om het pedagogisch klimaat te optimaliseren op zowel groeps- als schoolniveau.

2.2 Leerling in Beeld en Focus PO

Via Leerling in Beeld (groepen 3 t/m 8) en Focus PO (groepen 1 en 2) volgen we de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Deze instrumenten geven ons inzicht in het sociaal welbevinden van alle leerlingen. De school monitort periodiek de veiligheidsbeleving van de leerlingen, in ieder geval één keer per schooljaar.

De resultaten worden door de leerkracht besproken met de intern begeleider en indien daar aanleiding toe is ook met ouders.

2.3 Incidentenregistratie

Wanneer er incidenten plaatsvinden worden deze curatief (zie ook 4.1) gemeld bij de directie en pestcoördinator van de school. De leerkracht maakt een aantekening in Esis. Dit geldt voor zowel pester als slachtoffer. De registratie biedt inzicht in het aantal, de omvang en de betrokkenen bij incidenten op school. Wanneer er sprake is van pesten (waaronder op sociale media), fysiek geweld, seksuele intimidatie, vernieling, discriminatie of diefstal wordt dit altijd geregistreerd. Incidenten worden besproken in teamvergaderingen, leerlingbesprekingen of zo nodig met het bestuur.

3. Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. We streven ernaar om een sociaal prettige en veilige leer-werkomgeving te creëren voor alle leerlingen. We zetten preventief verschillende methodes in, zodat leerlingen leren wat gewenst gedrag is en dit ook in de praktijk toe kunnen passen. Daarnaast proberen de leerkrachten een positief groepsklimaat te realiseren, waarbij iedere leerling gezien wordt en het gevoel krijgt ertoe te doen. Een veilige leer-werkomgeving draagt bij aan een goede ontwikkeling van leerlingen op zowel cognitief als sociaal gebied.

3.1 Algemeen

De school zet zich in om voor haar leerlingen, ouders, medewerkers en externen een prettig klimaat met een open sfeer te bewerkstelligen. We spreken elkaar aan op een respectvolle manier en gebruiken daarbij vooral positieve bekrachtigingen. De school is zich ervan bewust een maatschappelijke rol te vervullen en onderneemt hierin dan ook actie door deel te nemen aan diverse buitenschoolse activiteiten en projecten, informatieavonden, het bijhouden van sociale media en de schoolwebsite.

Het Galjoen werkt handelingsgericht (HGW). De mogelijkheden van leerlingen en het samenwerken met ouders en externen zijn hierbij erg belangrijk. Door korte lijnen tussen alle betrokkenen wordt een gevoel van 'samen en veilig' gecreëerd. Wij zijn van mening dat een dergelijke basis zoals hierboven beschreven, voorwaarde is voor een sociaal veilige leer-werkomgeving.

Naast onze algemene voorwaarden voor een prettig schoolklimaat, zetten we verschillende methoden in t.b.v. de sociale veiligheid.

3.2 Leefstijl

In alle groepen maken we gebruik van de methode voor sociaal emotionele ontwikkeling 'Leefstijl'. Deze methode kent een zestal thema's, waarin per thema vijf lessen verwerkt zijn. Ouders worden middels onze nieuwsbrief en door de leerkrachten geïnformeerd over de thema's die in de klas aangeboden worden.

3.3 Verbinding

De eerste weken van het schooljaar spelen een cruciale rol bij de groepsvorming. Na een lange zomervakantie moet iedereen weer op gang komen, zowel leerlingen als leerkrachten. Een goed begin is dus het halve werk!

Groepsvorming vindt plaats volgens een bepaald model. Wij noemen dit 'de gouden weken'. Tijdens deze weken wordt er in iedere groep dagelijks aandacht besteed aan groepsvorming en (school)regels. Uitgangspunt hierbij is het op een positieve manier benaderen en belonen van kinderen. Tijdens de zilveren weken wordt hetzelfde proces nog eens herhaald, gedurende 2 weken, in de maand januari.

In de genoemde weken staan voornamelijk verbindingsactiviteiten centraal. Dit kan in de vorm van korte spelletjes, energizers of langere activiteiten in bijvoorbeeld de gymzaal.

De invulling van de gouden weken is een jaarlijks terugkerend onderwerp in de laatste vergadering van het schooljaar (ter voorbereiding op het nieuwe schooljaar). Tijdens deze vergadering worden lessen gemaakt en ideeën uitgewisseld. Zie ook bijlage 1. Ook voor de voorbereiding van de zilveren weken wordt tijd gemaakt in het vergaderrooster.

3.4 Pleinwacht en pauze

Het schoolplein kan een plaats vormen voor pesten of ruzietjes tussen leerlingen. Om dit te voorkomen houden we gescheiden pauzes (in tijd en ruimte). Daardoor hebben de leerlingen meer

speelruimte. Ook houdt iedere leerkracht zelf toezicht tijdens het speekwartier van zijn/ haar groep in de ochtend. Hiermee zorgen we voor optimaal toezicht. De aanwezigheid van leerkrachten geeft veelal een veilig gevoel aan leerlingen. Daarnaast kan er snel gehandeld worden bij incidenten. Wanneer leerlingen bij aanvang van de les naar binnen komen, staat de leerkracht, m.u.v. de leerkracht die pleinwacht heeft, bij de deuropening van het klaslokaal om de leerlingen te begroeten. Ook na schooltijd is er toezicht van leerkrachten op het plein. Voor de leerlingen gelden regels tijdens het buitenspelen. Deze regels (gedragsverwachtingen) zijn opgenomen in de gedragsmatrix, die aan het begin van ieder schooljaar weer onder de aandacht wordt gebracht.

3.5 Continurooster

Sinds schooljaar 2019-2020 werken we met een continurooster. Alle kinderen lunchen op school. Voor iedere klas is tijd en ruimte gepland om gezamenlijk te eten en te spelen. De groepsleerkracht begeleidt het eetgedeelte, ambulant personeel het buitenspelen. Op deze manier worden ook de 'vrije' momenten ingevuld door bekwaam én voor de kinderen vertrouwd personeel. De leerlingen spelen buiten in drie groepen, zodat er voldoende ruimte om te spelen is en de pleinwacht toezicht kan houden op de spelende kinderen.

3.6 Pedagogisch klimaat

Enkele schooljaren geleden heeft het team het programma B6-4All gevolgd, een programma vanuit het Samenwerkingsverband. Het doel van dit programma is het stimuleren en (door)ontwikkelen van een positief pedagogisch klimaat, op basis van uniform leerkracht gedrag. In het eerste jaar zijn gedragsverwachtingen voor algemene ruimtes opgesteld en aan de leerlingen aangeleerd. Vervolgens is dit verder uitgewerkt naar de klassensituatie. De school is hierbij begeleid door een externe deskundige vanuit het Samenwerkingsverband. Voor de borging in school was in vorige schooljaren een stuurgroep B6-4all aangesteld. Inmiddels zijn de afspraken en regels geborgd in de school. De opgestelde gedragsregels worden ieder schooljaar tijdens de gouden weken (3.3) opnieuw aangeleerd en beloond. Tijdens de zilveren weken worden de regels, daar waar nodig, herhaald. Ook is er een docentenontwikkelteam (DOT) verantwoordelijk voor het herhalen en eventueel bijstellen van de schoolafspraken.

3.7 In je Sas-training in groep 6

Verscheidende leerkrachten van het Galjoen hebben de opleiding tot trainer voor de In je Sas-module succesvol afgerond. Deze training wordt in verschillende groepen toegepast door de eigen leerkrachten.

In groep 6 wordt ieder jaar door getrainde leerkrachten van onze school (anders dan de eigen leerkrachten) ook de cursus gegeven. Het is een preventieve methode om een krachtiger pedagogisch klimaat in de klas te creëren. Deze trainingen zetten in op groepsvorming, maar ook op het omgaan met gevoelens. Hoe reageer je in bepaalde situaties? Welke houding neem je aan? Loop je mee, of heb je je eigen mening? We proberen middels deze trainingen in een veilige setting open en eerlijk te zijn naar elkaar en proberen rekening te houden met elkaar en elkaars gevoelens. We willen hiermee de kinderen met vertrouwen in zichzelf en in de klas door laten stromen naar de bovenbouw. De lessen worden verzorgd in de periode tussen de herfst en voorjaarsvakantie. In groep 7 worden er tussen de zomer- en herfstvakantie herhalingslessen aangeboden.

3.8 Nascholing leerkrachten

Leerkrachten worden gestimuleerd nascholing te volgen om zo de kennis en vaardigheden binnen school te vergroten. Dit kan door middel van opleidingen, cursussen en trainingen. De school stelt hiervoor jaarlijks een budget beschikbaar.

3.9 Intern begeleiders

De intern begeleiders zijn gespecialiseerd in het communiceren met kinderen, ouders, externen en personeelsleden. Met name wanneer er sprake is van zorg rondom leerlingen en specifieke onderwijsbehoeften en ondersteuning, komen de IB-ers in beeld. Zij zijn de spinnen in het web van de (complexe) zorg.

3.10 Pestcoördinator

Binnen onze school handelen wij adequaat in pestsituaties. Omdat elke specifieke pestsituatie om maatwerk vraagt, stemmen wij ons handelen af op de situatie die zich voordoet. Op school is een pestcoördinator aanwezig. Dit is mevr. A. Martens, tevens onze IB-er. De pestcoördinator is op de hoogte van pestsituaties en coördineert deze. In overleg met leerkracht, directie en andere betrokkenen wordt per situatie bekeken wat nodig is. Daarnaast is zij aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en leerkrachten. Bij (ernstige) pestsituaties wordt ook altijd de directie betrokken.

3.11 Vertrouwenspersoon

Wanneer leerlingen, ouders of medewerkers behoefte hebben om in vertrouwen met iemand te spreken, dan zijn daar aangewezen personen voor. De interne vertrouwenspersonen van onze school zijn: dhr. M Duvigneau en mevr. S. Lammertink. De leerlingen worden door de leerkracht op de hoogte gebracht van de taak en aanwezigheid van de vertrouwenspersonen.

3.12 Aandachtsfunctionaris Huiselijk geweld en Kindermishandeling

De aandachtsfunctionarissen zijn de intern begeleiders van de school. Bij gegronde vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling treedt de meldcode in werking. Bij vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling wordt dit altijd gemeld bij de aandachtsfunctionaris, deze ziet erop toe dat de meldcode gehanteerd wordt. De aandachtsfunctionaris volgt scholing ten aanzien van dit onderwerp. Dit wordt bovenschools geregeld.

3.13 Schoolmaatschappelijk werk

Wanneer maatschappelijk werk gewenst is, maar de stap naar een buitenschoolse maatschappelijk werker nog wat groot is, kan er gebruikt worden gemaakt van de maatschappelijk werker die verbonden is aan school. Deze dienst is er voor leerlingen, ouders en personeelsleden.

3.14 Verklaring omtrent gedrag

Van alle personeelsleden en stagiaires vraagt de school een verklaring omtrent gedrag.

4. Curatie

Ondanks alle preventieve maatregelen vindt er soms ongewenst gedrag plaats waardoor de sociale veiligheid niet meer vanzelfsprekend is. Gelukkig is dit slechts incidenteel. Desalniettemin zijn wij soms genoodzaakt over te gaan op curatieve maatregelen.

In enkele gevallen werken maatregelen zowel preventief als curatief. Dit is de reden waardoor er maatregelen genoemd worden onder zowel het kopje preventie als curatie.

4.1 Incidentenregistratie

Wanneer er incidenten plaatsvinden worden deze curatief (zie ook 4.1) gemeld bij de directie en pestcoördinator van de school. De leerkracht maakt een aantekening in Esis. Dit geldt voor zowel pester als slachtoffer. De registratie biedt inzicht in het aantal, de omvang en de betrokkenen bij incidenten op school. Wanneer er sprake is van pesten (waaronder op sociale media), fysiek geweld, seksuele intimidatie, vernieling, discriminatie of diefstal wordt dit altijd geregistreerd. Incidenten worden besproken in teamvergaderingen, leerlingbesprekingen of zo nodig met het bestuur.

Vervolgens wordt per incident/grensoverschrijdend gedrag bekeken welke maatregelen er genomen moeten worden.

4.2 Na een incident

We proberen altijd preventief te werken, maar mocht er een incident plaatsvinden op school dan zorgen we middels gesprekken met de betrokken leerlingen, ouders, leerkracht en eventueel intern begeleider dat de leerlingen inzicht krijgen in hoe een probleem ontstaan is en op welke manier ze zelf beter hadden kunnen handelen. Van de gesprekken en afspraken wordt een aantekening gemaakt in Esis.

4.3 Klachtenregeling

Veruit de meeste klachten over de dagelijkse gang van zaken in de school zullen in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel en schoolleiding op een juiste wijze worden afgehandeld. Indien dat echter, gelet op de aard van een klacht, niet mogelijk is of indien de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kan men een beroep doen op de klachtenregeling. Deze is in uitgebreide vorm terug te vinden in de informatiegids en schoolgids.

Bij zeer ernstige incidenten kan het protocol 'Schorsing en verwijdering' in werking treden. Zie de schoolgids voor een toelichting.

4.4 Meldcode

Onze school gebruikt de landelijke meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in het primair onderwijs. De meldcode is een overzichtelijk vijf stappenplan waarin staat wat een professional het beste kan doen bij het signaleren van mishandeling en ondersteunt bij het handelen als huiselijk geweld wordt gesignaleerd. De complete meldcode is op ook op school aanwezig.

5 Communicatie

Met elkaar in contact blijven en in gesprek gaan geeft inzicht, duidelijkheid en werkt verhelderend. Communicatie speelt volgens ons een belangrijke rol bij de totstandkoming van een sociaal veilig klimaat.

5.1 Kindgesprekken

Ieder kind heeft vanaf groep 4, minimaal een keer per jaar en maximaal twee keer, een kindgesprek met de groepsleerkracht. In de groepen 3 vinden kindgesprekken naar behoefte plaats. De kindgesprekken geven inzicht, kunnen hulp bieden en zijn erop gericht de oplossing vanuit de leerling te laten komen. Wanneer nodig kan het kindgesprek vaker (twee á drie keer per jaar) worden ingezet.

5.2 Ouders

Ouders zien wij als onze partners. Zij kennen hun kind als geen ander en aan de samenwerking met hen hechten wij veel waarde. Wij vinden het dan ook belangrijk regelmatig contact met hen te hebben. Dit realiseren wij door informatieavonden, ouderavonden, inloopmomenten en het organiseren van een ouderpanel. Aan het begin van het schooljaar vullen alle ouders een overdrachtsformulier in. Daardoor informeren zij de (nieuwe) leerkracht over hun kind. Indien gewenst (vanuit ouders of vanuit de leerkracht) wordt een afspraak gemaakt om met elkaar in gesprek te gaan.

5.3 Externen

Het Galjoen werkt samen met veel verschillende externen, zowel binnen als buiten ons samenwerkingsverband. Hierbij kan gedacht worden aan ambulant begeleiders, orthopedagogen en psychologen, specialisten vanuit het Samenwerkingsverband, logopedisten, schoolgericht maatschappelijk werk, regisseurs van de gemeente Wierden, VO-scholen etc. Externen bieden ons gespecialiseerde hulp wanneer het om onze leerlingen, ouders of personeelsleden gaat.

5.4 Nieuwsbrief

Middels onze maandelijkse nieuwsbrief Het Scheepsjournaal worden leerlingen en ouders op de hoogte gesteld van wat er speelt in en rondom de school. Er wordt bijvoorbeeld beschreven welke activiteiten er plaatsvinden en aan welke gedragsregels gewerkt wordt. Ouders worden via Klasbord door de leerkrachten op de hoogte gehouden van activiteiten in de groep.

5.5 Teamnieuws

Personeelsleden worden door de directie wekelijks in het teamnieuws op de hoogte gesteld van diverse interne zaken die in school spelen. Dit kan ook gaan om ziekte of afwezigheid van een collega of een specifieke aanpak bij een leerling in vrije ruimtes en situaties.

5.6 Teamoverleg

Regelmatig vindt er teamoverleg plaats waarbij de personeelsleden de sociale veiligheid aan de orde kunnen stellen. Waar nodig worden er daarna aanpassingen in het beleid gedaan.

5.7 Omgangscode

Leerlingen, leerkrachten en ouders hebben baat bij een goede onderlinge relatie. Samenhang in de opvoeding thuis en op school is daarbij erg belangrijk. Vaak heeft dat een positief effect op de schoolprestaties.

In de omgangscode hebben wij de wederzijdse verwachtingen vastgelegd. Ook leerlingen worden betrokken bij deze verwachtingen. Door deze code is het voor iedereen duidelijk, wie welke verantwoordelijkheden heeft. Ouders, leerlingen en de leerkrachten/school kunnen elkaar erop aanspreken. De uitgebreide omgangscode is terug te vinden in onze informatiegids.

6. Planning

6.1 Trainingen

In de alle groepen kunnen wij desgewenst (sociale) trainingen inzetten voor de hele groep, In je Sas. Een aantal leerkrachten binnen de school is opgeleid om deze trainingen te geven, in sommige gevallen huren we een externe in. We zijn van mening dat leerlingen in de groepen 5 t/m 8 positief te beïnvloeden zijn wanneer het gaat groepsvorming en omgang met elkaar. De trainingen dragen hier op een positieve manier aan bij en kunnen een basis vormen voor een positief groepsklimaat in de bovenbouw. In de groepen 7 en 8 kunnen verder de trainingen 'LEV Maatwerk' ingezet worden, gericht op het omgaan met bijvoorbeeld groepsdruk. Ook krijgen de groepen 6 en 7 een In je Sas-training.

6.2 Effectief incidenten registreren

Incidenten worden geregistreerd in een aparte notitie in Esis (leerling dossier – registraties – incidentregistratie). We brengen dit tijdens teamvergaderingen regelmatig onder de aandacht.

Bijlage 1 Plan groepsvorming

Theoretische verantwoording

Het beïnvloeden van de groepsnormen in de eerste 3 fases

Aan het begin van ieder schooljaar vormt de groep zich opnieuw. Dit zal sneller gaan wanneer de groep voorgaande jaren al samen gefunctioneerd heeft. Het begin van het schooljaar is voor de leerkracht essentieel om invloed te kunnen hebben op de normen en waarden van een groep. De leerkracht kan bijvoorbeeld situaties creëren waarbij normen benoemd worden door de leerlingen. Ook zijn (samenwerkings)oefeningen een goede manier om groepsnormen aan te passen. Belangrijk hierbij is dat iedere oefening wordt geëvalueerd. Hier kunnen dan de positieve normen benoemd worden.

Ook de incidentmethode is geschikt om invloed uit te oefenen. N.a.v. een incident volgt bijvoorbeeld een klassengesprek.

Oefeningen waarbij leerlingen (lijfelijk) moeten samenwerken, zorgt voor erkenning en relatie. Bepaalde competitiegerichte oefeningen kunnen bij een positieve groep, de activiteit versterken, maar in een negatieve groep kan dit veel strijd opleveren. Een oefening of activiteit gericht op gemeenschappelijke doelen, heeft een veel positievere uitwerking.

In de eerste fase van groepsvorming kan de leerkracht invloed uitoefenen door opdrachten te formuleren waarbij de groepsleden kennis maken met elkaar. Dit levert een stuk zekerheid op. In deze fase is het ook belangrijk klassenregels te bespreken en verantwoordelijkheden te benoemen.

In de tweede fase kan de leerkracht onderhandelen over de spelregels/normen binnen een groep. Het is belangrijk om de nadruk op positiviteit te leggen.

Tijdens de normeringsfase (fase 3) is de taak van de leerkracht om spelregels te verduidelijken, zorgen voor ontspanning en niet-actieve leden aan te moedigen om deel te nemen.

Week	Dag	Activiteit	Doel
1	Maandag	Amerikaans liften	Genoemd en gezien worden. Sociaal omgaan met elkaar.
	Dinsdag (Verbindings- middag)	Op een rij (alfabet, grootte, kleur haar etc.) Klassenregels bespreken	Kennismaken, eigenschappen herkennen
	Woensdag	Parachute (zie “groene spelen”)	Klassikaal bespreken welke normen de groep belangrijk vindt
	Donderdag	Personenbingo (leefstijl)	en welke omgangsregels daarbij horen.
	Vrijdag	“Wat zou ik doen” spel (kaartjes met vragen, aan elkaar stellen) Kaartjes te vinden in IB ruimte.	

			Samenwerken en plezier maken Elkaar beter leren kennen, eigenschappen ontdekken. Elkaar ontdekken, luisteren naar elkaar.
2	Maandag	Groepjes vormen, in stilte n.a.v. eigenschap (kleur ogen, huisnummer etc.)	Elkaar beter leren kennen, samenwerken.
	Dinsdag	Vliegend tapijt (dikke mat) (zie "groene spelen")	Samenwerken, vertrouwen.
	Woensdag	Oefeningen met hoepels draaien/rollen (zie "groene spelen")	Samenwerking en afstemming
3	Maandag	In stilte puzzel maken in groepsverband (Puzzel eenvoudig te maken door gekleurde A4'tjes te verknippen in figuren)	Samenwerken, communiceren zonder geluid
	Dinsdag	Banken: tillen, draaien, gezamenlijk lopen.(zie "groene spelen")	Samenwerking en vertrouwen
	Woensdag	Letters en cijfers maken (zie "groene spelen")	Samenwerken, leiders ontdekken
4	Maandag	Blindemannetje (geblinddoekt lopen op in de klas naar een bepaald punt, op aanwijzing van medeleerling(en).	Samenwerking en vertrouwen
	Dinsdag	Touwlopen (door een groep vastgehouden)(zie "groene spelen")	Vertrouwen, afstemming en samenwerking
	Woensdag	Blind parcours (parcours afzetten en dit blind volgen, met hulp van klasgenoot)	Concentratie, samenwerking en vertrouwen

5	Maandag	Verhaal en nagesprek over buitensluiten. Tip: http://www.123lesidee.nl/files/ob-pestgedrag-joseph.pdf	Norm: "buitensluiten niet geaccepteerd" bespreken
	Dinsdag	Menselijke knoop	
	Woensdag	Laten vallen: een kind dat zich als een plank achterover laat vallen, de rest vangt op (eventueel vanaf verhoging).	Samenwerking, leiderschap ontwikkelen, rekening houden met elkaar. Vertrouwen, positief lichamelijk contact.
6	Maandag	Kwaliteitenspel	Leerlingen benoemen elkaars kwaliteiten a.d.h.v. kaarten/complimenten bij elkaar op de rug schrijven kan ook!
	Dinsdag	Kring van knieën: in een kring gaat iedereen op elkaars school zitten (zie "groene spelen")	
	Woensdag	Acro oefeningen	Samenwerking, rekening houden met elkaar. Samenwerken, rekening houden met elkaar

De oefeningen op maandag zijn bedoeld om de week op een positieve manier te starten, zodat dit een prettige uitwerking heeft op de rest van de week. De activiteiten op dinsdag en woensdag vinden plaats in de gymzaal.

Het is wenselijk om iedere week een activiteit te blijven doen, zodat normen worden blijven benoemd. Daarnaast is het belangrijk dat iedere oefening geëvalueerd wordt en hier vooral de positieve punten worden benoemd.

Weekafsluiting/start: Evalueren en nieuwe doelen stellen kan een zeer positieve bijdrage leveren aan de groepsvorming. De vrijdag leent zich hier uitstekend voor! Einde van de ochtend de kinderen complimenten voor de groep laten maken (en er bijvoorbeeld 2 zichtbaar opschrijven o.i.d.). Vervolgens een nieuw doel als aandachtspunt voor de volgende week benoemen (ook weer zichtbaar maken, evt. schaalvraag op toepassen, hgw!). Maandagochtend hierop terugkomen. Dit hoeft geen heel jaar, maar bijvoorbeeld de komende weken.